

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
ĮSAKYMAS
DĖL TERŠIMO INCIDENTŲ JŪROS RAJONE TYRIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2015 m. balandžio 29 d. Nr. D1-353
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 5 straipsniu ir įgyvendindamas 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB (OL L 178, 2013 6 28, p. 66-106):

1. T v i r t i n u Teršimo incidentų jūros rajone tyrimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. sausio 13 d. įsakymą Nr. D1-30 „Dėl Teršimo incidentų jūros rajone tyrimo rekomendacijų patvirtinimo“.

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

Parengė

Toma Leonova

TERŠIMO INCIDENTŲ JŪROS RAJONE TYRIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDRIOSIOS NUOSTATOS

1. Teršimo incidentų jūros rajone tyrimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato Aplinkos ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų, atsakingų už teršimo incidentų jūros rajone tyrimus, veiksmus teršimo incidentų metu.

2. Tvarkos aprašas taikomas aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijai, vykdančiai taršos šaltinių jūros rajone aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę – Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau – Klaipėdos RAAD), ir atliekančiai aplinkos kokybės tyrimus - Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA), teršimo incidentų jūros rajone tyrimo metu, bei asmenims, registruotiems Lietuvos Respublikoje, kurie turėdami licenciją arba kaip operatoriai, patys ar per patronuojamąsias įmones vykdo naftos ir dujų operacijas jūroje ir asmenims, dėl kurių vykdomos veiklos arba iš kurių valdomo objekto įvyko jūros teršimas arba kyla reali grėsmė, kad gali atsirasti žala aplinkai.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme, Teršimo incidentų likvidavimo jūros rajone darbų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. V-1044/D1-673/1V-596 „Dėl teršimo incidentų likvidavimo jūros rajone darbų plano patvirtinimo“ ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

4. Teršimo incidentų jūros rajone tyrimo metu surinkta informacija (toliau – informacija) Europos Sąjungos valstybės, tiriančios teršimo incidentą, įvykusį jos jurisdikcijai priskiriamame jūros rajone, prašymu gali būti suteikiama jai arba sudaromos sąlygos susipažinti su šia informacija.

5. Lietuvos Respublikos teritorijoje registruotos įmonės, kurios turi licenciją arba, kaip operatoriai, pačios ar per patronuojamąsias įmones vykdo naftos ir dujų operacijas jūroje už Europos Sąjungos teritorijos ribų, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijų prašymu praneša apie didelės avarijos, su kuria buvo susijusios tos įmonės, aplinkybes.

6. Valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės institucijos, teikdamos prašymą dėl pranešimo pagal 5 punktą detalai nurodo, kokios informacijos reikia. Informacija su ES valstybių narių institucijomis gali būti keičiamasi, pateikiant panešimus Europos Komisijai.

7. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijos reguliariai keičiasi žiniomis, informacija ir patirtimi su kitomis kompetentingomis institucijomis.

II SKYRIUS PAREIGŪNŲ VEIKSMAI TERŠIMO INCIDENTŲ JŪROS RAJONE TYRIMO METU

8. Klaipėdos RAAD pareigūnai (toliau – pareigūnai), atlikdami tyrimą dėl teršimo incidento jūros rajone iš laivo arba kito jūros įrenginio, vadovaujasi Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymu, šiuo aprašu ir kitais teisės aktais.

9. Pareigūnai, gavę pranešimą apie teršimo incidentą jūros rajone ar pastebėję taršą, nedelsiant pradeda tyrimą dėl teršimo iš laivo arba kito jūros įrenginio, kurio metu: informuoja AAA apie įvykį ir operatyviai teikia turimą informaciją, reikalingą teršalų bei aplinkos būklės tyrimams vykdyti bei sklaidai modeliuoti;

9.1. surenka šią informaciją apie taršą:

9.1.1. pirminės informacijos apie taršą šaltinis ir laikas (koku būdu fiksuotas įvykis);

9.1.2. data ir laikas, kada įvyko ir/arba pastebėtas teršimas/teršalai;

9.1.3. taršos vietos, pastebėtų teršalų, dreifo ir pan. koordinatės, kita vietos nustatymo informacija (aerofoto nuotraukos, palydovinės nuotraukos ar pan.), fiksavimo būdas, šaltinis (informacija pildoma/atnaujinama);

9.1.4. taršos pobūdis, t. y. kokie teršalai pateko į aplinką (cheminė sudėtis, saugos duomenys, fiziniai parametrai (tankis, temperatūra, tirpumas, spinduliuotė), kiekis, šaltinio parametrai, kita informacija apie teršalus/atliekas, dėmės parametrai (ilgis, plotis (m), bendras plotas (m²), forma (ištininė, fragmentuota, juostomis, ar kt.), spalva, išvaizda bei judėjimo kryptis). Informacija atnaujinama/tikslinama, kol teršalai yra/fiksuojami jūroje;

9.1.5. taikytos/taikomos pirminės lokalizavimo/likvidavimo priemonės;

9.1.6. hidrometeorologinės sąlygos;

9.1.7. kita informacija, galinti padėti teršimo incidento tyrimo metu;

9.2. surenka informaciją apie taršą pastebėjusį fizinį ar juridinį asmenį:

9.2.1. vardas, pavardė arba pavadinimas;

9.2.2. kontaktiniai duomenys;

9.2.3. vieta ar priemonė, iš kurios pastebėta tarša, jos koordinatės;

9.2.4. priemonės, iš kurios pastebėta tarša, registracijos numeris;

9.3. fiksuoja teršimo incidentą fotonuotraukose ar surenka kitą vaizdinę teršimo incidentą atspindinčią informaciją.

10. Jei pareigūnai nustato, kad tarša sukelta naftos ar jos produktų išsipylimo:

10.1. taršos dėmės išvaizda apibūdinama nurodant vieną iš šių kategorijų:

10.1.1. A – vos matoma, esant geroms oro ir šviesos sąlygoms;

10.1.2. B – stebima sidabrinės spalvos plėvelė ant vandens paviršiaus;

10.1.3. C – stebimi spalvų pėdsakai;

10.1.4. D – stebimos atskiros ryškios spalvų juostos;

10.1.5. E – stebimos neryškios (prislopintos) spalvos;

10.1.6. F – stebimos tamsios spalvos;

10.2. į aplinką patekęs naftos kiekis nustatomas:

10.2.1. patikrinus ar kitaip surinkus informaciją apie taršos šaltinį ir iš jo į aplinką patekusį teršalų kiekį;

10.2.2. vizualiai pagal naftos plėvelės požymius ir plotą (nustatant kiekį šiuo būdu, privaloma įvertinti ir iki nustatymo momento nuskendusios, disperguotos, ištirpusios, išgaravusios naftos kiekį):

10.2.2.1. švarus vandens paviršius (nėra spalvų kitimo požymių prie įvairių apšvietimo sąlygų) – 0 g/1 m² vandens paviršiaus;

10.2.2.2. nėra plėvelės ir dėmių, atskiros vaivorykštinės juostos stebimos esant palankiam apšvietimui ir ramiam vandens paviršiui – 0,1 g/1 m² vandens paviršiaus;

10.2.2.3. atskiros dėmės ir pilka plėvelė su sidabrinio atspalviu vandens paviršiuje, stebima esant ramiam vandens paviršiui, pirminis spalvų keitimosi reiškinių pasirodymas – 0,2 g/1 m² vandens paviršiaus;

10.2.2.4. dėmės ir plėvelė su ryškiomis spalvotomis juostomis stebimos esant silpnam bangavimui – 0,4 g/1 m² vandens paviršiaus;

10.2.2.5. nafta dėmių ir plėvelės pavidalu dengia didelius vandens paviršiaus plotus, neišsisklaidanti bangavimo metu, spalva pareina į blankiai drumstai rudą – 1,2 g/1 m² vandens paviršiaus;

10.2.2.6. vandens paviršius padengtas ištisiniu naftos sluoksniu, gerai matosi banguojant, spalva tamsi, tamsiai ruda – 2,4 g/1 m² vandens paviršiaus;

10.2.3. vertinant surinktą teršalų kiekį, taikytų padarinių šalinimo priemonių (dispergavimo, skandinimo, sorbavimo, bioskaidymo ar pan.) efektyvumą, laboratorinių tyrimų rezultatus ir kitus tyrimo metu gautus duomenis.

11. Įvykus taršai jūros rajone, pareigūnai pradeda tyrimą ir imasi šių veiksmų:

11.1. nedelsiant kreipiasi į AAA Jūrinių tyrimų departamentą dėl taršos sklaidimo modeliavimo, aplinkos tyrimų atlikimo (mėginių paėmimo ir analizių).

11.2. atsižvelgiant į pranešimo apie taršą priėmimo laiką, identifikuoja laivus ir kitus objektus, vykdžiusius veiklą taršos vietoje ar netoli jos;

11.3. pagal galimybes vykdo taršos dėmės paiešką iš oro ar laivu;

11.4. gavę informaciją iš AAA Jūrinių tyrimų departamento apie taršos sklaidimo prognozę, nedelsiant perduoda ją atsakingoms tarnyboms (Karinių jūrų pajėgų koordinaciniam centrui, savivaldybėms, jeigu grėstų išmetimas į krantą, Aplinkos ministerijai, jeigu tarša gali pasiekti kaimyninės šalies jurisdikcijai priskiriamą jūros rajoną ar teritorinius vandenis).

12. Pareigūnai, nustatę įtariamąjį tarša jūroje objektą, bando užmegzti radijo ryšį (jeigu yra galimybė) ar kitaip susisiekti su juo, informuojant apie taršą, išsiaiškinant priežastis ir kitą informaciją (įtariant laivą, išsiaiškinami laivo išvykimo, vykimo uostai, kapitono ir savininko rekvizitai, laivo šaukiamieji signalai, krovinio rūšis, kiekis ir kt.). Informuoja apie įtarimą dėl taršos iš laivo uosto, į kurį laivas vyksta, administraciją, esant reikalui, prašo laivą sulaikyti.

13. Pareigūnai atlieka išsamų tyrimą įtariamajame tarša laive:

13.1. apžiūri laivą iš pradžių iš išorės, po to apžiūri viduje esančias patalpas ir agregatus, galinčius turėti ryšį su sklindančia (sklidusia) tarša ir surašo laivo apžiūros aktą;

13.2. priklausomai nuo laivo tipo, deklaruojamo vežamo krovinio, jūrinę aplinką užteršusios medžiagos tipo, patikrina laivo dokumentus ir įrengimus pagal 1973 m. Tarptautinės konvencijos dėl teršimo iš laivų prevencijos, papildytos 1978 m. protokolu (MARPOL 73/78), priedų reikalavimus;

13.3. esant reikalui, apklausia laiko kapitoną dėl taršos incidento arba realios grėsmės patikrina dokumentus ar laive esančius mechanizmus, įrenginius, sistemas;

13.4. paima mėginius iš laive esančių talpų (esant galimybei kartu su AAA specialistais), galinčių turėti ryšį su tarša, ir laive esančių naftos produktų, lijalinių (variklių skyriaus) vandenų, nuotekų pavyzdžių. nustačius taršą fiksuoja tai laivo apžiūros akte ir vadovaujantis teisės aktais nustato žalos aplinkai dydį ir imasi kitų būtinų veiksmų, kurie numatyti teisės aktuose.

III SKYRIUS

AAA VEIKSMAI TERŠIMO INCIDENTŲ JŪROS RAJONE TYRIMO METU

14. Nustačiusi ar gavusi pagrįstą informaciją apie teršimo incidentą ar pastebėjusi taršą jūros rajone, AAA informuoja apie tai VAAT ir Klaipėdos RAAD.

15. Nedelsiant, vadovaujantis pateikta informacija, atlieka taršos sklaidos modeliavimą, aplinkos tyrimus (mėginių paėmimą ir analizę), dalyvauja atliekant taršos vertinimą.

16. Tiekia atliktų taršos sklaidos modeliavimo, aplinkos tyrimų, analizių rezultatus VAAT ir Klaipėdos RAAD.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 188602370, Teisės aktų informacinė sistema
Dokumento pavadinimas (antraštė)	LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMAS "DĖL TERŠIMO INCIDENTŲ JŪROS RAJONE TYRIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO"
Dokumento registracijos data ir numeris	2015-04-29 Nr. D1-353
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kęstutis Trečiokas, Ministras
Sertifikatas išduotas	KĘSTUTIS TREČIOKAS, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2015-05-08 10:13:44
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2015-05-08 10:13:54
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	Nacionalinis sertifikavimo centras (IssuingCA-A), Gyventojų registro tarnyba prie LR VRM - i.k. 188756767 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2014-07-17 - 2017-07-16
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.12
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2015-05-10)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=96c79600ee5911e4a8669450a5f0514d
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2015-05-10 01:26:23 TAIS